

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 7 kwietnia 2005 r. odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżącej kwestionującej legalność udostępnienia przez SKOK jej danych osobowych Spółce. SKOK umową powierniczego przelewu wierzytelności przeniósł wierzytelność przysługującą mu względem dłużniczki na Spółkę. – decyzja nieprawomocna

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2005 r.

GI-DEC-DS- 66/05

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) i art. 12 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie udostępnienia Spółce 1 Sp. z o.o. z siedzibą w (...) przy ul. (...) przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową Z z siedzibą w (...), przy ul. (...), danych osobowych Pani A. Nowak, zam. w (...), przy ul. (...),

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A. Nowak, zam. w (...) przy ul. (...) (zwanej dalej także Skarżącą), dotycząca udostępnienia przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową Z z siedzibą w (...), przy ul. (...) (zwaną dalej SKOK), jej danych osobowych Spółce 1 Sp. z o.o. z siedzibą w (...) przy ul. (...) (zwaną dalej Spółką).

Z treści nadesłanej skargi wynika, że SKOK udostępnił bez wiedzy i zgody Skarżącej jej dane osobowe Spółce. W ocenie Skarżącej, Spółka z naruszeniem przepisów prawa weszła w posiadanie jej danych osobowych. W związku z tym Skarżąca zakwestionowała legalność udostępnienia przez SKOK jej danych osobowych Spółce i wniosła o przedsięwzięcie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, (zwanego dalej Generalnym Inspektorem) odpowiednich kroków zmierzających do usunięcia jej danych osobowych ze zbioru bazy danych dłużników prowadzonych przez Spółkę.

W celu ustalenia okoliczności przedmiotowej sprawy, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wszczął postępowanie wyjaśniające, wskutek którego ustalono następujący stan faktyczny:

1. W dniu 15 listopada 2002 roku pomiędzy SKOK a Panią A.Nowak doszło do zawarcia umowy pożyczki nr 416/MY/02, której spłata została zabezpieczona wekslem in blanco, z zastrzeżeniem „nie na zlecenie” (kopia umowy w aktach sprawy).
2. Na podstawie zawartej w dniu 10 grudnia 2003 roku umowy o powierzenie przetwarzania danych osobowych SKOK powierzył Spółce przetwarzanie danych osobowych dłużników, w stosunku do których przysługują mu wierzytelności wynikające z umów zawartych w zakresie statutowej działalności SKOK. W myśl § 2 ww. umowy, Spółka będzie przetwarzać dane osobowe dłużników SKOK w celu windykacji wierzytelności nabytych od SKOK na podstawie umów powierniczego przelewu wierzytelności (kopia umowy w aktach sprawy).
3. Następnie, zgodnie z zawartą w dniu 11 maja 2004 roku umową powierniczego przelewu wierzytelności SKOK przeniósł wierzytelność przysługującą mu względem dłużniczki Pani A. Nowak na Spółkę. Jako podstawę zawarcia ww. umowy podano art. 509 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 roku Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Z treści § 3 powyższej umowy, wynika, że Spółka przedmiotową wierzytelność nabyła od SKOK i zobowiązuje się prowadzić jej dalszą windykację. W związku z realizacją ww. umowy zostały udostępnione Spółce dane osobowe Skarżącej.
4. W dniu 27 lipca 2004 roku Sąd Rejonowy w (...) Wydział VII Grodzki w uwagi na wniesione przez Spółkę powództwo w dniu 13 lipca 2004 roku, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VII Nc 1045/04), zgodnie z którym Pani A. Nowak jako dłużniczka zobowiązana została do zapłacenia Spółce kwoty 4520,85 zł wraz z odsetkami.
5. W dniu 20 października 2004 roku na skutek wniesionego sprzeciwu przez Skarżącą od ww. nakazu zapłaty, zapadł w przedmiotowej sprawie wyrok, co do którego działająca w imieniu Spółki radca prawny AB złożyła w dniu 15 lutego 2005 roku przed Sądem Rejonowym w (...), wniosek_o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej ustawą, stosownie do art. 2 ust 1 ustawy, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane mogą być przetwarzane w zbiorach danych. Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy pod pojęciem przetwarzania danych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Natomiast przepis art. 7 ust. 4 ustawy, stanowi że administratorem danych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

W kontekście powyższego, nie budzi wątpliwości, że pozyskanie danych osobowych Skarżącej przez SKOK w związku z zawartą umową pożyczki, jak i późniejsze ich wykorzystanie przez Spółkę w związku z zawartą umową powierniczego przelewu wierzytelności jest przetwarzaniem przedmiotowych danych. Ponadto nie budzi również wątpliwości okoliczność, że od momentu pozyskania danych osobowych Skarżącej o celach i środkach ich wykorzystania decydował najpierw SKOK, a później Spółka. W związku z powyższym podmiotom tym należy przypisać statut administratora danych Skarżącej.

Zawarty w ww. ustawie przepis art. 23 ust 1 w sposób taksatywny wylicza materialne przesłanki przetwarzania danych osobowych, czyli okoliczności, których zaistnienie spowoduje, że wykorzystanie i udostępnienie danych osobowych będzie zgodne z prawem. Stosownie do dyspozycji powołanego wyżej przepisu, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jak również gdy jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Za prawnie usprawiedliwiony cel, stosownie do art. 23 ust. 4 ustawy, ustawodawca uważa w szczególności: marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych (pkt 1) i dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (pkt 2). Przytoczone wyżej przesłanki mają charakter autonomiczny, niezależny i są równoprawne. Wobec powyższego legalny proces przetwarzania danych będzie miał miejsce wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie przynajmniej jednej z wyżej wymienionych przesłanek. W praktyce oznacza to, że zgoda zainteresowanego, którego dane osobowe dotyczą, nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, a stanowi tylko jedną z form przetwarzania danych osobowych.

W świetle powyższego, udostępnienie Spółce danych osobowych Skarżącej przez SKOK znajduje podstawy w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych. W przedmiotowej sprawie, w sposób ewidentny zaistniała ostatnia z przesłanek, określona w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy. Nawiązując do treści ww. przepisów, administrator danych dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionego celu, którym jest dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, może bowiem przetwarzać dane osobowe osoby, której dane te dotyczą tak, aby nie naruszać praw i wolności tej osoby. W niniejszej sprawie „za prawnie usprawiedliwiony cel” należy uznać dochodzenie wierzytelności z tytułu niespłaconej pożyczki. Z uwagi na powyższe, bez wpływu na okoliczności rozpatrywanej sprawy, pozostaje zawarta w dniu 10 grudnia 2003 roku pomiędzy SKOK a Spółką umowa o powierzenie przetwarzania danych osobowych dłużników SKOK, ponieważ przesłanką, która w sposób wystarczający uzasadnia przetwarzanie danych osobowych Skarżącej jest cytowany wcześniej przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala nadto na ustalenie, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z przelewem tj. cesją wierzytelności. Zagadnienie to, regulowane jest w prawie cywilnym przepisem art. 509 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 roku Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), w myśl którego wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w tym roszczenie o zaległe odsetki. Przelew jest więc umową, mocą której wierzyciel przenosi wierzytelność na osobę trzecią, w związku z czym zamierzonym skutkiem zawarcia umowy przelewu jest utrata wierzytelności przez cedenta (dotychczasowego wierzyciela) i uzyskanie jej przez cesjonariusza (nowego wierzyciela). W konsekwencji, jeśli do zawarcia umowy przelewu wierzytelności nie ma żadnych ustawowych przeciwwskazań, na nabywcę wraz z cedowaną wierzytelnością przechodzą wszelkie związane z nią prawa, a w szczególności roszczenia o zaległe odsetki.

Odnosząc powyższe do okoliczności przedmiotowej sprawy, zauważyć należy, że u podstaw stosunków łączących SKOK ze Skarżącą leżała umowa pożyczki, zabezpieczona wekslem in blanco z zastrzeżeniem „nie na zlecenie”. Pani A. Nowak w piśmie z dnia 7 sierpnia 2004 r. podała, że SKOK bez umożliwienia jej skorzystania z prawa pierwokupu wystawionego przez nią weksla przelał wierzytelność, jaką posiadał wobec niej, na rzecz Spółki. Stosownie do brzmienia przepisu art. 11 zd. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936 r. Nr 37 poz. 282), jeżeli wystawca umieścił w wekslu wyrazy „nie na zlecenie” lub inne zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu.

Ustalenia faktyczne poczynione w sprawie wskazują ponadto, że SKOK wysłał Skarżącej wezwania do zapłaty należności z zastrzeżeniem, że nieuregulowanie długu, spowoduje wypowiedzenie umowy pożyczki, jak i skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. W dniu 31 maja 2004 roku SKOK zawiadomił Skarżącą o wypowiedzeniu umowy pożyczki oraz przesłał ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty. Równocześnie, SKOK poinformował w nich Skarżącą, że przysługująca mu wierzytelność, wynikająca z jej zadłużenia z tytułu zawartej w dniu 15 listopada 2002 roku umowy pożyczki, zostanie przelana na rzecz Spółki.

W dniu 13 lipca 2004 roku Spółka skierowała do sądu pozew, w następstwie którego w dniu 27 lipca 2004 roku Sąd Rejonowy w (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego Skarżąca, zgodnie z przysługującym jej prawem wniosła sprzeciw. Z kolei w dniu 20 października 2004 roku zapadł w przedmiotowej sprawie wyrok, w stosunku do którego działająca w imieniu Spółki radca prawny Pani AB złożyła w dniu 15 lutego 2005 roku wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności. Wskazane okoliczności pozwalają zatem na stwierdzenie, że udostępnienie danych osobowych Pani A. Nowak przez SKOK i ich przekazanie Spółce nie spowodowało naruszenia praw i wolności Skarżącej. W przeciwnym razie nie zapadłyby w niniejszej sprawie zasygnalizowane wyżej orzeczenia sądowe. Wymiar sprawiedliwości sprawują bowiem tylko sądy, które jako organy orzekające wydają wiążące orzeczenia. W niniejszej sprawie, niezawisły sąd, wydając najpierw nakaz zapłaty, a następnie wyrok, uwzględnił roszczenie Spółki i tym samym zezwolił na przetwarzanie danych osobowych Skarżącej.

Mając na względzie okoliczności faktyczne i prawne sprawy, wskazać należy, że zadaniem Generalnego Inspektora jest zbadanie, czy zachodzi jedna z przesłanek uzasadniających przetwarzanie danych osobowych. W związku z tym, Generalny Inspektor władny jest wydawać rozstrzygnięcia tylko w zakresie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Generalny Inspektor nie może zatem wkraczać w kompetencje innych organów, tym bardziej, że do rozstrzygnięcia kwestii, czy zawarta w niniejszej sprawie umowa powierniczego przelewu wierzytelności jest ważna i skuteczna, właściwy jest sąd powszechny.

Podsumowując, z uwagi na fakt, że została spełniona przesłanka „niezbędności” wyrażona w art. 23 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, a jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia praw i wolności Skarżącej, stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw do uznania, że dane osobowe Pani A. Nowak przetwarzane były przez SKOK oraz Spółkę niezgodnie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych. Z tych względów, wniosek Skarżącej nie zasługuje na uwzględnienie.

W takim stanie faktycznym i prawnym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się z do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.